



د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمي جریده

۱- کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان (۲۸ جولای ۱۹۵۱).

تاریخ نشر: (۳۰) میزان سال ۱۳۸۵ ه.ش

نمبر مسلسل (۹۰۲)

۱- کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان (۲۸ جولای ۱۹۵۱).

ACKU

## کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان

(۲۸ جولای ۱۹۵۱)

### مقدمه

### طرفهای معظم متعاقد

نظر به اینکه منشور ملل متحد و اعلامیه جهانی حقوق بشر که در ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ به تصویب مجمع عمومی رسیده است، این اصل را مورد تاکید قرار داده اند که کلیه افراد بشر باید بدون تبعیض از حقوق بشری و آزادیهای اساسی برخوردار گردند.

نظر به اینکه سازمان ملل متحد در مواقع مختلف نسبت به وضع پناهندگان علاقمندی بسیار نشان داده و کوشیده است تا برخورداری از حقوق بشری و آزادیهای اساسی را به وسیع ترین شکل ممکن برای پناهندگان تضمین کند.

نظر به اینکه مطلوب است موافقتنامه بین المللی قبلی مربوط به وضع پناهندگان مورد تجدید نظر قرار گرفته و تدوین گردد و حدود شمول این اسناد و میزان حمایتی که طبق آن از پناهندگان به عمل می آید، به وسیله موافقتنامه جدیدی بسط و توسعه یابد.

نظر به اینکه ممکن است در نتیجه اعطای حق پناهندگی تعهدات فوق العاده سنگینی برای بعضی از کشورها ایجاد گردد و لهذا حل رضایت بخش مسایلی که ملل متحد خصوصیت و وسعت بین المللی آن را به رسمیت شناخته است، نخواهد توانست بدون همکاری بین المللی تحقق یابد.

با ابراز امیدواری به اینکه کلیه دول با شناسایی جنبه اجتماعی و بشر دوستانه مسئله پناهندگان تا آنجایی که امکان دارد بکوشند تا این مسئله موجب تشنج بین دولتها نشود.

با توجه به اینکه کمشنر عالی ملل متحد برای پناهندگان، عهده دار نظارت بر اجرای کنوانسیون های بین المللی مربوط به حمایت از پناهندگان می باشد و با علم به اینکه هماهنگی مؤثر اقداماتی که برای حل این مسئله به عمل می آید، بستگی به همکاری دولتها با کمشنر عالی دارد. به شرح زیر موافقت نموده اند:

## فصل اول

### مقررات عمومی

#### تعریف اصطلاح "پناهنده"

ماده اول:

الف- از لحاظ کنوانسیون حاضر اصطلاح "پناهنده" به شخصی اطلاق می‌گردد که:

(۱) به موجب ترتیبات مؤرخ ۱۲ می ۱۹۲۶ و ۳۰ جون ۱۹۲۸ یا به موجب کنوانسیون های مؤرخ ۲۸ اکتوبر ۱۹۳۳ و ۱۰ فبروری ۱۹۳۸ یا پروتوکول مؤرخ ۱۴ سپتامبر ۱۹۳۹ یا اساسنامه سازمان بین المللی پناهندگان، پناهنده تلقی شده است.

تصمیمات مربوط به عدم قابلیت انتخاب شدن که از طرف سازمان بین المللی پناهندگان در مدت فعالیت سازمان اتخاذ گردیده است، مانع آن نیست که اشخاص واجد شرایط مقرر در بند ۲ این قسمت پناهنده شناخته شوند.

(۲) در نتیجه حوادث قبل از یکم جنوری ۱۹۵۱ و به علت ترس مؤجه از اینکه به علل مربوط به نژاد، مذهب، عضویت در گروه های خاص اجتماعی یا داشتن عقیده سیاسی تحت شکنجه قرار گیرد، در خارج از کشور تابعیت خود بسر می برد و نمی تواند، یا به علت ترس مذکور نمی خواهد خود را تحت حمایت آن کشور قرار دهد در صورتیکه فاقد تابعیت است و در نتیجه چنین حوادث در خارج از کشور محل سکونت دایمی خود بسر می برد، نمیتواند یا به علت ترس مذکور، نمی خواهد به آن کشور باز گردد.

در مورد شخصی که بیش از یک تابعیت دارد، اصطلاح "کشور محل تابعیت" او عبارت خواهد بود از هر یک از کشورهای که شخص مزبور تابعیت آن را دارد. شخصی را که بدون دلیل معتبر و مبتنی بر ترس مؤجه، خود را تحت حمایت یکی از کشور هایی که تابعیت آن را دارد، قرار نداده باشد، نمی توان از حمایت کشور محل تابعیت خود محروم تلقی کرد.

ب- (۱) از لحاظ کنوانسیون حاضر عبارت "وقایعی که قبل از اول جنوری ۱۹۵۱ اتفاق افتاده است" - مذکور در قسمت الف ماده ۱ عبارت است از:

(الف)- "وقایعی که قبل از اول جنوری ۱۹۵۱ در اروپا روی داده است" ؛ یا

(ب)- "وقایعی که قبل از اول جنوری ۱۹۵۱ در اروپا یا جای دیگر روی داده است".

هر یک از دول متعاقد باید موقع امضاء یا تصویب یا الحاق، اعلامیه ای صادر و در آن تصریح نماید که بر تعهدات خود نسبت به کنوانسیون حاضر برای اصطلاح مذکور چه شعاع عملی را منظور می دارد.

(۲) دولت متعاهدی که بدیل الف را پذیرفته است، در هر موقع میتواند با ارسال یادداشتی خطاب به دبیر کل ملل متحد تعهدات خود را شامل بدیل (ب) نیز بنماید.

(ج) - این کنوانسیون در موارد ذیل درباره اشخاص مذکور در قسمت الف این ماده اجرا نخواهد گردید:

۱- شخصی که داوطلبانه خود را مجدداً تحت حمایت کشور متبوع خویش قرار دهد؛ یا  
۲- در صورتی که تابعیت خود را از دست داده باشد، آن را مجدداً تحصیل نماید؛ یا  
۳- تابعیت جدیدی کسب کرده و از حمایت کشور متبوعه جدید برخوردار باشد؛ یا  
۴- داوطلبانه برای سکونت به کشوری باز گردد که به علت ترس از شکنجه قبلاً آنجا را ترک گفته یا در خارج از آن به سر می برده؛ یا

۵- به علت از بین رفتن اوضاع و احوالی که باعث شده بود، وی به عنوان پناهنده شناخته شود، دیگر نتواند از قبول حمایت دولت متبوع خود امتناع نماید.

بدیهی است مقررات این بند در برگیرنده پناهنده ای که شامل مقررات بند (۱) قسمت الف ماده حاضر است و می تواند برای امتناع از قبول حمایت دولت متبوعه خود دلایل قاطعی دال بر شکنجه قبلی اقامه نماید، نخواهد گردید.

۶- اگر اوضاع و احوالی که باعث شده بودند یک شخص بدون تابعیت به عنوان پناهنده شناخته شود، از بین رود، آن شخص می تواند به کشوری که در آنجا سکونت دایم داشته، مراجعت نماید.

بدیهی است مقررات این بند شامل پناهنده ای که مشمول مقررات بند (۱) قسمت الف ماده حاضر است و میتواند برای امتناع از بازگشت به کشور محل سکونت عادی قبلی خود دلایل قاطعی دال بر شکنجه قبلی اقامه نماید، نه خواهد گردید.

(د) - این کنوانسیون در مورد اشخاصی که در حال حاضر تحت حمایت مؤسسات یا ارگان سازمان ملل متحد غیر از کمشنر عالی سازمان ملل متحد برای پناهندگان قرار دارند یا از مؤسسات یا ارگان مزبور کمک دریافت می دارند، مجری نخواهد بود.

در صورتی که حمایت یا کمک مزبور به علتی قطع شود و سرنوشت این اشخاص به موجب قطعنامه های مربوطه مجمع عمومی ملل متحد تعیین نگردد، اشخاص مزبور کاملاً حق خواهند داشت از مقررات این کنوانسیون بهره مند گردند.

(ه) - این کنوانسیون در مورد شخصی که از طرف مقامات صلاحیت دار کشور محل سکونت دایم خود حایز حقوق و مکلفیت های ناشی از تحصیل تابعیت آن کشور شناخته شده باشد، مجری نخواهد بود.

(و)- مقررات این کنوانسیون در مورد اشخاصی که علیه آنها دلایل محکمی دال بر مراتب زیر وجود داشته باشد، مجری نخواهد بود:

(الف): مرتکب جنایتی علیه صلح یا بشریت یا جنایت جنگی شده باشند (طبق تعاریف مندرج در اسناد بین المللی که برای پیش بینی مقررات مربوط به این جنایات تنظیم گردیده است).

(ب): قبل از آنکه در کشور پناه دهنده به عنوان پناهنده پذیرفته شوند، در خارج از آن کشور مرتکب جنایت عمده ای که مشمول مجازات عمومی می باشد، شده باشند.

(ج): مرتکب اعمالی که مغایر با مقاصد و اصول ملل متحد است، شده باشند.

### وظایف کلی

#### ماده دوم:

هر پناهنده در کشوری که به سر می برد دارای وظایفی است که به موجب آن مخصوصاً ملزم می باشد خود را با قوانین و مقررات آن کشور و اقداماتی که برای حفظ نظم عمومی به عمل می آید، تطابق دهد.

### عدم تبعیض

#### ماده سوم:

دول متعاهد مقررات این کنوانسیون را بدون تبعیض از لحاظ نژاد یا مذهب یا سرزمین اصلی درباره پناهندگان اجرا خواهند نمود.

### دین

#### ماده چهارم:

دول متعاهد در سرزمین خود نسبت به آزادی پناهنده در اجرای امور دینی و دادن تعلیمات مذهبی به کودکان خود رفتاری لااقل در حد رفتاری که نسبت به اتباع خود دارند، اتخاذ خواهند نمود.

### حقوقی که خارج از حدود این کنوانسیون اعطا می شود

#### ماده پنجم:

هیچ یک از مقررات کنوانسیون حاضر به حقوق و مزایایی که خارج از حدود این کنوانسیون به پناهندگان داده شده است، لطمه ای وارد نخواهد ساخت.

## اصطلاح "در شرایط یک سان"

### ماده ششم:

از لحاظ این کنوانسیون منظور از اصطلاح "در شرایط یکسان" این است که تمام شرایطی (به خصوص شرایط مربوط به مدت و نحوه اقامت مؤقت یا دائم) که فرد اگر پناهنده نباشد باید برای برخورداری از حق مورد نظر دارا باشد مراعات گردد باستثنای شرایطی که طبیعتاً پناهنده نمی تواند واجد آن باشد.

## معافیت از عمل متقابل

### ماده هفتم:

- ۱- هر یک از دول متعاقد در مورد پناهندگان همان رژیم را معمول خواهد داشت که با بیگانگان به طور کلی به عمل می آورد، جز در مواردی که به موجب این کنوانسیون رژیم بهتری مقرر گردیده است.
- ۲- کلیه پناهندگان پس از سه سال سکونت در سرزمین دول متعاقد از شرط به عمل متقابل که قانوناً مقرر شده باشد، معاف خواهند بود.
- ۳- هر یک از دول متعاقد باید حقوق و مزایای را که پناهندگان تا تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون در صورتی که اصل عمل متقابل وجود نداشته باشد از آن برخوردار بوده اند، کماکان به آنها اعطا نماید.
- ۴- دول متعاقد در صورتی که اصل عمل متقابل وجود نداشته باشد امکان اعطای حقوق و مزایای را به پناهندگان - علاوه از آنچه به موجب بند (۲ و ۳) اعطا گردیده است و همچنین امکان اعطای معافیت از عمل متقابل را به پناهندگانی که واجد شرایط مقرر در بند (۲ و ۳) نبوده اند با نظر مساعد مورد بررسی قرار خواهند داد.
- ۵- مقررات بند های (۲ و ۳) این ماده در مورد حقوق و مزایای مذکور در مواد ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۱ و ۲۲ این کنوانسیون و همچنین در مورد حقوق و مزایای که در این کنوانسیون پیش بینی نشده است، اجرا خواهد شد.

## معافیت از اقدامات استثنایی

### ماده هشتم:

در مورد اقدامات استثنایی که ممکن است علیه شخص، مال یا منافع اتباع یک دولت معین به عمل آید دول متعاقد این اقدامات را در باره پناهنده ای که بالصرحه از اتباع دولت مزبور است، صرفاً به خاطر تابعیت او به عمل نخواهد آورد. دول متعهده ای که قوانین آنها مانع از اجرای اصل کلی مصرح در این ماده است در موارد مقتضی اقدام به اعطای معافیتهای به پناهندگان مزبور خواهند نمود.

## اقدامات مؤقتی

### ماده نهم:

هیچ یک از مقررات کنوانسیون حاضر مانع آن نخواهد بود که یک دولت متعاهد در موقع جنگ یا سایر مواقع استثنایی و دشوار در مورد یک شخص معین، موقتاً و تا حصول یقین به اینکه شخص مزبور یک پناهنده است، اقداماتی معمول دارد که به نظر آن دولت مبادرت به آنها برای حفظ امنیت ملی ضروری است.

## ادامه اقامت

### ماده دهم:

در صورتی که پناهنده در اثنای جنگ دوم جهانی تبعید گردیده و به سرزمین یکی از دول متعاهد برده شده و در آنجا ساکن باشد مدت این اقامت اجباری جزء اقامت قانونی وی در سرزمین دولت مذکور محسوب خواهد شد.

در صورتی که پناهنده ای در اثنای جنگ دوم جهانی از سرزمین دولت متعاهد تبعید گردیده و قبل از تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون به منظور سکونت به سرزمین مزبور باز گشته باشد، مدت سکونت قبل و بعد از تبعید مزبور برای هر منظوری که مستلزم اقامت بلا انقطاع است به منزله یک دوره بلا انقطاع تلقی خواهد شد.

## ملوانان پناهنده

### ماده یازدهم:

در مورد پناهندگانی که به عنوان ملوان به طور منظم در کشتی دارای پرچم یکی از دول متعاهد خدمت میکنند، دولت مزبور نسبت به امکان اجازه اسکان آنها در سرزمین خود و صدور اسناد مسافرت برای آنان یا نسبت به قبول مؤقت آنان در سرزمین خود، بخصوص به منظور تسهیل در کار اسکان آنان در کشور دیگر توجه خاص مبذول خواهد داشت.



## فصل دوم

### وضع حقوقی

#### احوال شخصیه

##### ماده دوازدهم:

۱- احوال شخصیه پناهنده تابع قوانین کشوری است که در آنجا اقامت دارد، ولی چنانچه فاقد محل اقامت باشد تابع قوانین کشور محل سکونت او خواهد بود.

۲- حقوقی که پناهنده قبلاً کسب نموده و مربوط به احوال شخصیه او می باشد مخصوصاً حقوق مربوط به ازدواج باید از طرف هر دولت متعاقد محترم شمرده شود به شرط آن که در صورت لزوم تشریفات پیش بینی شده در قوانین دولت مزبور را انجام دهد. بدیهی است حق مورد بحث باید از جمله حقوقی باشد که طبق قوانین دولت مذکور چنانچه وی پناهنده هم نباشد، شناخته شده باشد.

#### اموال منقول و غیر منقول

##### ماده سیزدهم:

دول متعاقد در مورد تحصیل اموال منقول و غیر منقول و سایر حقوق مربوط و همچنین در مورد قرارداد های اجاره یا سایر قرارداد های مربوط به مالکیت اموال منقول و غیر منقول با پناهندگان رفتاری خواهند نمود که تا سرحد امکان مساعد بوده و در هر حال از رفتاری که در این گونه موارد نسبت به بیگانگان به طور اعم به عمل می آید، نامساعدتر نباشد.

#### مالکیت معنوی و صنعتی

##### ماده چهاردهم:

در مورد حمایت از مالکیت صنعتی به خصوص حمایت از اختراعات، طرحها و مدلها، علائم تجاری و اسامی تجاری و همچنین حمایت از مالکیت ادبی، هنری و علمی پناهنده در کشوری که معمولاً سکونت دارد، مورد همان حمایتی واقع خواهد شد که از اتباع کشور مزبور به عمل می آید. در سرزمین هر یک از دول متعاقد دیگر پناهنده از حمایتی برخوردار خواهد شد که در آن سرزمین نسبت به اتباع کشوری که پناهنده در آن سکونت دارد، معمول میگردد.

## حق عضویت

### ماده پانزدهم:

در مورد عضویت در جمعیت های غیر سیاسی و غیر انتفاعی و سندیکا های حرفه ای، دول متعاهد نسبت به پناهندگانی که طبق قوانین در سرزمین آنان سکونت دارند مساعدترین رفتاری را که در چنین موارد در مورد اتباع دول خارجی به عمل می آورند معمول خواهند داشت.

## حق مراجعه به محاکم

### ماده شانزدهم:

- ۱- هر پناهنده می تواند در سرزمین دول متعاهد آزادانه به محاکم قضایی مراجعه نماید.
- ۲- هر پناهنده در سرزمین دولت متعاهدی که محل سکونت عادی او است در مورد دسترسی به محاکم از جمله استفاده از معاضدت قضایی و معافیت از سپردن تضمین هزینه های دادرسی از همان رفتاری که درباره اتباع دولت مزبور به عمل می آید، بهره مند خواهد شد.
- ۳- هر پناهنده در سرزمین های دول متعاهد دیگر غیر از سرزمین محل سکونت دایمی خود در مورد مسایل مندرج در بند (۲) از رفتاری برخوردار خواهد شد که درباره اتباع کشور محل سکونت دایمی وی به عمل می آید.

## فصل سوم

### مشاغل انتفاعی

## اشتغال با دستمزد

### ماده هفدهم:

- ۱- در مورد حق اشتغال به کار با دریافت دستمزد، هر دولت متعاهد نسبت به پناهندگانی که به طور منظم در سرزمین او سکونت کرده اند، مطلوب ترین رفتاری را که در چنین موارد نسبت به اتباع دول بیگانه معمول می دارد، به عمل خواهد آورد.
- ۲- در هر حال مقررات محدود کننده ای که درباره بیگانگان یا استخدام بیگانگان به منظور حمایت از بازار داخلی کار وضع می گردد درباره پناهنده ای که در تاریخ اجرای این کنوانسیون در سرزمین دولت متعاهد مذکور از مقررات مورد بحث معاف بوده یا واجد یکی از شرایط زیر باشد اجرا نخواهد شد:  
(الف): مدت سه سال در کشور سابقه سکونت دارد.

(ب): همسری دارد که دارای تابعیت کشور محل سکونت او است. پناهنده ای که با همسرش متارکه کرده، نمی تواند به مقررات این بند استناد نماید.

(ج): فرزند یا فرزندان دارد که دارای تابعیت کشور محل سکونت او می باشند.

۳- دول متعاقد با نظر مساعد کوشش خواهند کرد که حقوق مربوط به استخدام پناهندگان خصوصاً پناهندگانی را که به موجب برنامه های مربوط به استخدام کارگر یا برنامه های مهاجرتی وارد سرزمین آنها شده اند با حقوق اتباع خود در این مورد مشابه و یک سان نمایند.

### اشتغال به کارهای آزاد

#### ماده هجدهم:

دول متعاقد نسبت به پناهندگانی که قانوناً در سرزمین آنان به سر می برند، در مورد اشتغال به کار آزاد در زمینه های زراعت، صنعت، کار های دستی، تجارت و تأسیس شرکت های تجاری و صنعتی رفتاری را معمول خواهند داشت که تا سرحد امکان مساعد بوده و در هر حال از رفتاری که در چنین موارد نسبت به بیگانگان به طور کلی به عمل می آید، نامساعد تر نباشد.

### حرفه های آزاد علمی

#### ماده نوزدهم:

۱- هر یک از دول متعاقد نسبت به پناهندگانی که به طور منظم در سرزمین آنان ساکن می باشند و دارای مدرک تحصیلی می باشند که از طرف مقامات آن دولت به رسمیت شناخته شده است و مایل اند به حرفه های آزاد علمی اشتغال داشته باشند، رفتاری معمول خواهند داشت که تا سرحد امکان مساعد بوده و در هر حال از رفتاری که در چنین موارد نسبت به بیگانگان بطور کلی به عمل می آید نامساعد تر نباشد.

۲- دول متعاقد حد اکثر کوشش را خواهند کرد که مطابق قوانین و مقررات خود وسایل استقرار پناهندگان مزبور را غیر از سرزمین اصلی در سرزمین های دیگری که مسؤولیت روابط بین المللی آنها را عهده دار می باشند، تأمین نمایند.

## فصل چهارم

### رفاه و آسایش

#### جیره بندی

##### ماده بیستم:

در صورتی که سیستم جیره بندی وجود داشته باشد و توزیع محصولات کمیاب در میان عموم مردم طبق سهمیه صورت گیرد نسبت به پناهندگان نیز مانند اتباع کشور رفتار خواهد شد.

#### مسکن

##### ماده بیست و یکم:

در مورد مسکن تا آنجا که این امر بر طبق قوانین و مقررات تنظیم گردیده یا تحت نظارت مقامات دولتی است دول متعاقد نسبت به پناهندگان رفتاری را معمول خواهند داشت که تا سرحد امکان مساعد بوده و در هر حال از رفتاری که در چنین موارد نسبت به بیگانگان به طور کلی معمول می دارند، نامساعد تر نباشد.

#### تعلیمات عمومی

##### ماده بیست و دوم:

- ۱- در مورد تحصیلات ابتدایی، دول متعاقد نسبت به پناهندگان مانند اتباع خود رفتار خواهند نمود.
- ۲- در مورد تحصیلات غیر ابتدایی و مخصوصاً در مورد حق اشتغال به تحصیل و تعیین ارزش مدارک تحصیلی، دیپلوم ها و دانشنامه های صادره از ممالک خارجی و تخفیف حقوق و عوارض مربوط و اعطای کمک هزینه تحصیلی و بورس تحصیلی، دول متعاقد نسبت به پناهندگان رفتاری را معمول خواهند داشت که تا سرحد امکان مساعد بوده و در هر حال از رفتاری که نسبت به بیگانگان به طور کلی به عمل می آید، نامساعد تر نباشد.

#### امور خیریه دولتی

##### ماده بیست و سوم:

در مورد تعاون و کمک های عمومی، دول متعاقد نسبت به پناهندگانی که مطابق قانون در سرزمین آنها به سر می برند مانند اتباع خود رفتار خواهند کرد.

## قوانین کار و بیمه اجتماعی

### ماده بیست و چهارم:

۱- دول متعاهد در موارد زیر نسبت به پناهندگانی که مطابق قانون در سرزمین آنها به سر می برند، مانند اتباع خود رفتار خواهند کرد.

(الف): حقوق (منجمله مدد معاش خانواده در مواردی که مدد معاش مزبور جزء حقوق است)، ساعات کار، حد اقل سن برای استخدام، کار آموزی و تعلیمات حرفه ای، اشتغال به کار زنان و نوجوانان و استفاده از مزایای کنوانسیون های جمعی تا حدودی که موارد مذکور تابع قوانین یا مقررات بوده یا منوط به نظر مقامات اداری می باشد.

(ب): بیمه اجتماعی (مقررات قانونی درباره حوادث و امراض ناشی از کار، زایمان، بیماری، از کار افتادگی، پیری، مرگ، بیکاری، مسؤولیت های خانوادگی و سایر پیش آمد های احتمالی که طبق قوانین داخلی شامل بیمه های اجتماعی است) با رعایت محدودیت های زیر:

(۱) ترتیبات مقتضی مربوط به حفظ حقوق مکتسبه و حقوق که در شرف اکتساب است.

(۲) مقررات خاصی که در قوانین داخلی کشور محل سکونت راجع به مزایا یا سهمی از مزایای که کلاً از بودجه عمومی پرداخت میشود و همچنین راجع به پرداخت فوق العاده به اشخاصی که واجد شرایط لازم برای دریافت مقرری نمی باشند، پیش بینی شده است.

۲- چنانچه پناهنده بر اثر حادثه یا بیماری ناشی از کار فوت نماید حقی که باید به این مناسبت پرداخت گردد به علت اینکه اقامتگاه استفاده کننده از این حق در خارج از سرزمین دولت متعاهد است، زایل نخواهد شد.

۳- دول متعاهد پناهندگان را از مزایای موافقتنامه هایی که بین آنان در خصوص حفظ حقوق مکتسبه یا حقوق در شرف اکتساب در زمینه بیمه های اجتماعی منعقد گردیده یا در آینده منعقد می گردد بهره مند خواهد ساخت، مشروط بر این که پناهندگان دارای شرایطی باشند که برای اتباع کشور های امضاء کننده این موافقت نامه ها پیش بینی شده است.

۴- در مورد موافقتنامه های مشابهی که ممکن است بین دول متعاهد و دول دیگر لازم الاجراء باشد یا بعداً به موقع اجرا گذاشته شود، دول متعاهد امکان برخورداری پناهندگان را از مزایای موافقتنامه های مزبور با حسن نیت مورد بررسی قرار خواهند داد.

## فصل پنجم

### اقدامات اداری

#### مساعدت اداری

##### ماده بیست و پنجم:

- ۱- هنگامی که اعمال حقی از طرف پناهنده مستلزم مساعدت مقامات یک دولت خارجی است که پناهنده نمیتواند به آنها رجوع نماید، دول متعاهدی که پناهنده در سرزمین آنها سکونت دارد ترتیبی خواهند داد که مقامات مربوط آنها یا مقامات بین المللی به پناهنده مزبور مساعدت لازم را بنمایند.
- ۲- مقام یا مقامات مذکور در بند (۱) اسناد یا گواهینامه هایی که معمولاً به وسیله یا وساطت مقامات دولتی آنها به بیگانگان داده میشود به پناهندگان تسلیم خواهند داشت یا وسایل تسلیم آنرا تحت نظارت خود فراهم خواهند ساخت.
- ۳- اسناد یا گواهی نامه های که بدین ترتیب به پناهندگان داده میشود، جایگزین اسناد رسمی خواهد بود که به وسیله یا وساطت مقامات دولتی آنها به بیگانگان داده میشود و باید معتبر شناخته شود، مگر اینکه خلاف آن ثابت گردد.
- ۴- با رعایت موارد استثنایی که به منظور مساعدت با اشخاص بی بضاعت رعایت میشود در مقابل انجام خدمات مذکور در این ماده ممکن است، حق الزحمه دریافت شود اما حق الزحمه مزبور باید منصفانه بوده و متناسب با حق الزحمه ای باشد که در مقابل خدمات مشابه از اتباع مملکت دریافت میشود.
- ۵- مقررات این ماده تأثیری در مندرجات مواد ۲۷ و ۲۸ نخواهد داشت.

#### آزادی گشت و گذار

##### ماده بیست و ششم:

هر یک از دول متعاهد به پناهندگانی که طبق قانون در سرزمین آن به سر می برند، حق خواهد داد که محل سکونت خود را انتخاب نمایند و آزادانه در داخل سرزمین آن دولت گشت و گذار کنند، مشروط به رعایت مقرراتی که عموماً در این گونه موارد در باره خارجیان اجراء میشود.

#### اوراق هویت

##### ماده بیست و هفتم:

دولت های متعاهد به پناهندگانی که در سرزمین آنها به سر می برند و فاقد اسناد معتبر مسافرت می باشند، اوراق هویت صادر خواهند کرد.

## اسناد مسافرت

### ماده بیست و هشتم:

۱- دول متعاهد برای پناهندگانی که به طور منظم در سرزمین آنها به سر میبرند به منظور مسافرت آنها به خارج از سرزمین خود اسناد مسافرت صادر خواهند کرد مگر اینکه دلایل مجبره مربوط به امنیت ملی و نظم عمومی مغایر با این امر باشد.

اسناد مزبور شامل مقررات مندرج در الحاقیه این کنوانسیون خواهد بود. دول متعاهد میتوانند برای کلیه پناهندگانی که در سرزمین آنها بسر میبرند اسناد مسافرت صادر کنند، مگر اینکه دلایل مجبره مربوط به امنیت ملی و نظم عمومی مغایر با این امر باشد.

اسناد مزبور مضمول مقررات مندرج الحاقیه در این کنوانسیون خواهند بود. دول متعاهد میتوانند برای کلیه پناهندگانی که در سرزمین آنها بسر میبرند اسناد مسافرت صادر کنند. دول متعاهد نسبت به پناهندگانی که نمیتوانند اسناد مسافرت را از کشوری که محل سکونت دایمی آنان در آنجاست، تحصیل کنند، توجه خاص مبذول خواهند داشت.

۲- اسناد مسافرتی که طبق موافقتنامه های قبلی بین المللی توسط دول طرف موافقتنامه های مزبور برای پناهندگان صادر شده است، رسمیت داشته و دولت های متعاهد باید این گونه اسناد را به منزله اسنادی تلقی نمایند که طبق مقررات این ماده صادر شده است.

## مالیات و عوارض

### ماده بیست و نهم:

۱- دولت های متعاهد هیچ نوع حقوق و عوارض یا مالیات غیر از آنچه در موارد مشابه از اتباع خود اخذ می نمایند - یا بیشتر از آن را بر پناهندگان تحمیل نخواهند کرد.

۲- مندرجات بند فوق مانع از آن نیست که قوانین و مقررات مربوط به عوارض صدور اسناد اداری از جمله اوراق هویت برای بیگانگان در مورد پناهندگان اجرا گردد.

## انتقال دارایی

### ماده سی ام:

۱- هر یک از دول متعاهد طبق قوانین و مقررات خود اجازه خواهد داد که پناهندگان دارایی خود را که وارد سرزمین آن دولت نموده اند به سرزمین دولت دیگری که به آنها اجازه استقرار مجدد داده است، انتقال دهد.

۲- هر یک از دول متعاهد تقاضای پناهندگان را دایر بر موافقت با انتقال هر گونه دارایی دیگر که برای استقرار آنان در کشور دیگری که با استقرار مجدد آنان موافقت کرده است، لازم باشد، با نظر مساعد مورد توجه قرار خواهند داد.

## پناهندگانیکه برخلاف قانون در کشور پناهنده به سر می برند

### **ماده سی و یکم:**

۱- دولت های متعهد پناهندگانی را که مستقیماً از سرزمینی که در آنجا زندگی و آزادی شان به مفهوم ماده ۱ در معرض تهدید بوده و بدون اجازه به سرزمین آنها وارد شده یا در آنجا به سر می برند، مجازات نخواهند کرد، مشروط بر اینکه بلادرنگ خود را به مقامات مربوطه معرفی کرده، دلایل قانع کننده ای برای ورود یا حضور غیر قانونی خود ارائه دهند.

۲- دول متعهد نسبت به رفت و آمد این قبیل پناهندگان محدودیت هایی غیر از آنچه لازم باشد قایل نخواهند شد و محدودیت های مزبور فقط تا موقعی خواهد بود که وضع این قبیل پناهندگان در کشور پناهنده تعیین نشده یا اجازه ورود به کشور دیگری تحصیل نکرده اند. دولت متعهد به این قبیل پناهندگان فرصت مناسب داده و تسهیلات لازم را برای آنان فراهم خواهند ساخت تا اجازه ورود به سرزمین دولت دیگر را تحصیل نمایند.

### اخراج

### **ماده سی و دوم:**

۱- دولت متعهد پناهنده ای را که بطور منظم در سرزمین آنان به سر می برد، اخراج نخواهند کرد، مگر به دلایل حفظ امنیت ملی یا نظم عمومی.

۲- اخراج چنین پناهنده ای فقط به موجب تصمیمی صورت خواهد گرفت که طبق موازین قانونی اتخاذ شده باشد. به پناهنده مزبور باید اجازه داده شود که برای رفع اتهام از خود مدارکی ارائه، تقاضای استیناف نماید و به مقامات صلاحیت دار یا شخص یا اشخاصی که مقامات صلاحیت دار تعیین نموده اند مراجعه نماید، مگر آن که این امر به دلایل امنیت ملی میسر نباشد.

۳- دول متعهد به چنین پناهنده ای فرصت مناسب خواهند داد تا در این مدت بتواند از طریق قانون، مجوز ورود به کشور دیگر را تحصیل کند. دول متعهد می توانند در مدت مزبور اقدامات داخلی را که لازم اند، به عمل آورند.

### منع اخراج یا اعاده

### **ماده سی و سوم:**

۱- هیچ یک از دول متعهد به هیچ نحو پناهنده ای را به سرزمین های که امکان دارد، به علل مربوط به نژاد، مذهب ملیت، عضویت در گروه خاص اجتماعی یا دارا بودن عقاید سیاسی زندگی یا آزادی او در معرض تهدید واقع شود اخراج نخواهند کرد یا باز نخواهد گردانید.

۲- اما پناهنده ای که طبق دلایل کافی، وجودش برای امنیت کشوری که در آن بسر می برد خطرناک بوده یا طبق قضاوت قطعی محکمه، محکوم به ارتکاب جرم یا جنایت مهمی شده و مضر به حال جامعه کشور تشخیص داده شود، نمی تواند دعوای استفاده از مقررات مذکور در این ماده را بنماید.



## کسب تابعیت

### ماده سی و چهارم:

دول متعاقد تا آنجا که ممکن است در پذیرش و اعطای تابعیت به پناهندگان تسهیلاتی فراهم خواهند آورد و مخصوصاً کوشش خواهند کرد تا امر تحصیل تابعیت را تسریع کرده و تا آنجا که ممکن است از هزینه و مخارج این امر بکاهند.

## فصل ششم

### مقررات اجرائی و مؤقتی

#### همکاری مقامات ملی با ملل متحد

### ماده سی و پنجم:

۱- دول متعاقد تعهد می کنند با دفتر کمیشنر عالی ملل متحد برای پناهندگان یا هر یک از ادارات ملل متحد که جانشین آن گردد، در اجرای وظایفش همکاری نموده و مخصوصاً انجام وظیفه آن را در امر نظارت بر اجرای مقررات این کنوانسیون تسهیل نمایند.

۲- برای آن که دفتر کمیشنر عالی ملل متحد برای پناهندگان یا هر یک از ادارات ملل متحد که جانشین آن گردد، بتواند گزارش های لازم را به ارگان صلاحیت دار ملل متحد تسلیم نماید، دول متعاقد تعهد می نمایند که اطلاعات و آمار درخواست شده راجع به موضوعات زیر را در فورمه های مناسب تهیه و در اختیار آنان قرار دهند:

(الف): وضع پناهندگان،

(ب): اجرای این کنوانسیون

و

(ج): قوانین، مقررات یا احکامی که درباره پناهندگان مجری بوده یا از این پس به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

#### اطلاعات مربوط به قوانین داخلی

### ماده سی و ششم:

دول متعاقد متن قوانین و مقرراتی را که ممکن است، برای تأمین اجرای این کنوانسیون وضع نمایند در اختیار سرمنشی ملل متحد قرار خواهند داد.

## رابطه با کنوانسیون های قبلی

### ماده سی و هفتم:

بدون آن که به مقررات بند (۲) ماده ۲۸ لطمه ای وارد شود، این کنوانسیون نسبت به دول متعاهد آن جانشین موافقتنامه های مؤرخ ۵ جولای ۱۹۲۲ و ۳۱ می ۱۹۲۴، ۱۲ می ۱۹۲۶، ۳۰ جون ۱۹۲۸ و ۳۰ جولای ۱۹۳۵، کنوانسیون های مؤرخ ۲۸ اکتوبر ۱۹۳۳ و ۱۰ فبروری ۱۹۳۸، پروتوکول مؤرخ ۱۴ سپتامبر ۱۹۳۹ و موافقتنامه مؤرخ ۱۵ اکتوبر ۱۹۴۶ خواهد بود.

## فصل هفتم

### مقررات نهایی

#### حل اختلافات

### ماده سی و هشتم:

کلیه اختلافات ناشی از تفسیر یا اجرای این کنوانسیون بین دول متعاهد که از طرق دیگر حل و فصل نشود بنا به تقاضای یکی از طرفین اختلاف به محکمه بین المللی عدالت ارجاع خواهد شد.

#### امضاء، تصویب و الحاق

### ماده سی و نهم:

۱- این کنوانسیون در تاریخ ۲۸ جولای ۱۹۵۱ در ژنیو برای امضاء مفتوح خواهد بود و از آن پس به سرمنشی سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد. همچنان این کنوانسیون از تاریخ ۲۸ جولای تا ۳۱ اگست ۱۹۵۱ در دفتر اروپایی سازمان ملل متحد و از ۱۷ سپتامبر ۱۹۵۱ تا ۳۱ دسامبر ۱۹۵۲ در مقر سازمان ملل متحد نیز برای امضاء مفتوح خواهد بود.

۲- این کنوانسیون برای امضاء کلیه دول عضو سازمان ملل متحد و همچنین دولت های غیر عضو که برای شرکت در کنفرانس نمایندگان تام الاختیار راجع به وضع پناهندگان و اشخاص بدون تابعیت دعوت شده اند یا دولت های که از طرف مجمع عمومی برای امضاء دعوت گردیده اند، مفتوح خواهد بود.

این کنوانسیون باید به تصویب برسد و اسناد تصویب آن به سرمنشی سازمان ملل متحد سپرده شود.

۳- این کنوانسیون از تاریخ ۲۸ جولای ۱۹۵۱ برای الحاق دول مذکور در بند (۲) ماده حاضر مفتوح خواهد بود. الحاق با سپردن سند الحاق به سرمنشی سازمان ملل صورت خواهد گرفت.

## مقررات مربوط به اجرای کنوانسیون

### ماده چهارم:

۱- هر دولتی میتواند در موقع امضاء، تصویب یا الحاق اعلام نماید که این کنوانسیون را در کلیه سرزمینهای که مسؤول روابط بین المللی آنها است یا در یک یا چند یک از آنها به موقع اجرا می گذارد. این اعلامیه از تاریخی که کنوانسیون در سرزمین دولت مزبور به موقع اجرا گذاشته می شود، نافذ خواهد گردید.

۲- از آن پس تسری کنوانسیون با ارسال اطلاعیه ای بعنوان سرمنشی سازمان ملل متحد صورت خواهد گرفت و نود روز پس از وصول اعلامیه مزبور توسط سرمنشی سازمان ملل متحد یا پس از تاریخ اجرای کنوانسیون در سرزمین دولت مزبور (هر کدام موخر باشد) به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

۳- در مورد سرزمین هایی که در موقع امضاء، تصویب یا الحاق کنوانسیون شامل آن نمیشوند هر دولت ذینفع امکان انجام اقدامات لازم برای تسری این کنوانسیون را به سرزمین های مزبور در اسرع وقت مورد بررسی قرار خواهد داد. منوط بر آنکه، در صورت لزوم، نظر موافق حکومت های سرزمین های مذکور که به دلایل مربوط به قانون اساسی الزامی خواهد بود حاصل گردد.

## مقررات مربوط به دول فدرال

### ماده چهارم و یکم:

مقررات زیر درباره دولت های فدرال یا غیر واحد اجرا خواهد شد:

(الف): تعهدات دولت فدرال نسبت به موادی از این کنوانسیون که در صلاحیت قانون قوه مقننه فدرال میباشد، مانند تعهدات دول متعاهد غیر فدرال خواهد بود.

(ب): راجع به مواد این کنوانسیون که در صلاحیت قانونی واحد های دول یا نواحی جز حکومت فدرال میباشد که طبق قوانین اساسی فدراسیون ملزم به اقدام نمی باشند، دولت فدرال مواد مزبور را با نظر مساعد در اولین فرصت ممکن به نظر مقامات صالحه واحد های دول یا نواحی خواهد رسانید.

(ج): دولت فدرالی که طرف این کنوانسیون می باشد به موجب درخواست کتبی هر دولت متعاهد دیگر که به وسیله سرمنشی سازمان ملل متحد به این دولت تسلیم شده باشد، گزارشی از مجموعه قوانین و مقررات جاریه در فدراسیون و واحد های متشکله آن در مورد هر یک از مقررات این کنوانسیون با ذکر حدود اجرایی آن که به وسیله یک سند قانونی یا غیر آن معین می گردد، تهیه و به اطلاع خواهد رسانید.

## رزروها

### مادهٔ چهل و دوم:

- ۱- در مورد موقع امضاء، تصویب یا الحاق هر دولت می تواند راجع به کلیه مواد این کنوانسیون باستثنای مواد ۱، ۳، ۴ و (۱) ۱۶، ۳۳ و ۳۶ بشمول ۴۶ رزرو هایی قابل گردد.
- ۲- هر دولت که طبق بند ۱ این ماده رزرو هایی قید می کند، می تواند هر موقع که بخواهد با ارسال اطلاعیه ای به عنوان سرمنشی سازمان ملل متحد از رزرو مزبور صرف نظر نماید.

## تاریخ اجرا

### مادهٔ چهل و سوم:

- ۱- این کنوانسیون نود روز پس از تاریخ سپردن ششمین سند تصویب یا الحاق، به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.
- ۲- این کنوانسیون در بارهٔ دولت های که پس از سپردن ششمین سند تصویب یا الحاق آن را تصویب نموده یا به آن ملحق می شوند نود روز پس از تاریخ سپردن سند تصویب یا الحاق دولت مزبور به موقع اجرا گذاشته میشود.

## فسخ

### مادهٔ چهل و چهارم:

- ۱- هر دولت متعاقد میتواند در هر موقع با ارسال اطلاعیه ای به سرمنشی سازمان ملل متحد این کنوانسیون را فسخ نماید.
- ۲- فسخ یک سال پس از تاریخ دریافت اطلاعیه به وسیله سرمنشی، در باره دولت مزبور نافذ خواهد گردید.
- ۳- دولتی که طبق مقررات ماده ۴۰ اقدام به صدور اعلامیه یا اطلاعیه نموده باشد از آن پس در هر موقع میتواند با ارسال اطلاعیه ای به سرمنشی ملل متحد اعلام نماید. کنوانسیون منبذ در مورد سرزمینی که در اطلاعیه معین گردیده اجرا نخواهد گردید. در این صورت کنوانسیون یک سال پس از آنکه سرمنشی اطلاعیه مزبور را دریافت دارد، در مورد سرزمین مزبور غیر قابل اجرا خواهد بود.

## تجدید نظر

### مادهٔ چهل و پنجم:

- ۱- هر دولت متعاقد در هر موقع می تواند با ارسال اطلاعیه ای بعنوان سرمنشی سازمان ملل متحد تقاضا نماید که در این کنوانسیون تجدید نظر به عمل آید.
- ۲- مجمع عمومی ملل متحد در صورت لزوم اقداماتی را که باید در خصوص تقاضای مزبور بعمل آید، توصیه خواهد کرد.

## اطلاعیه های سرمنشی ملل متحد

### ماده چهل و ششم:

سرمنشی ملل متحد موضوعات زیر را به اطلاع کلیه اعضای سازمان ملل متحد و دولت های غیر عضو مذکور در ماده ۳۹ خواهد رسانید:

(الف): اعلامیه ها و اطلاعیه های مذکور در قسمت (ب) ماده ۱؛

(ب): امضاء، تصویب و الحاق های مذکور در ماده ۳۹؛

(ج): اعلامیه ها و اطلاعیه های صادره طبق ماده ۴۰؛

(د) رزرو هایی که به موجب ماده ۴۲ قید گردیده یا لغو شده است؛

(ه): تاریخ اجرای این کنوانسیون طبق ماده ۴۳؛

(و): فسخ ها و اطلاعیه های مذکور در ماده ۴۴؛

(ز) تقاضای تجدید نظر طبق ماده ۴۵؛

بنا به مراتب، امضاء کنندگان ذیل که دارای اختیارات قانونی می باشند این کنوانسیون را از طرف دولت های متبوعه خویش امضاء نموده اند، در روز بیست و هشتم جولای یک هزار و نهصد و پنجاه و یک در شهر ژنیو در یک نسخه به امضاء رسید متون انگلیسی و فرانسوی آن متساویاً معتبر است و در بایگانی سازمان ملل متحد به طور امانت نگهداری خواهد شد و نسخه های مصدق آن به تمام دول عضو سازمان ملل متحد و دول غیر عضو مذکور در ماده ۳۹ داده خواهد شد.

## الحاقیه

### فقره ۱

۱- سند مسافرت مذکور در ماده ۲۸ این کنوانسیون طبق نمونه ضمیمه این کنوانسیون خواهد بود.

۲- این مدرک لااقل به دو زبان که یکی از آنها انگلیسی یا فرانسوی خواهد بود، تهیه خواهد شد.

### فقره ۲

با رعایت مقررات کشور صادر کننده سند مسافرت، نام اطفال را می تواند در سند مسافرت یکی از والدین یا در موارد استثنایی در سند مسافرت پناهنده بالغ دیگر ذکر کرد.

### فقره ۳

هزینه صدور سند مسافرت نباید از حد اقل هزینه صدور گذرنامه ملی تجاوز کند.

### فقره ۴

جز در موارد خاص یا استثنایی، سند مسافرت باید تا آنجایی که ممکن است برای مسافرت به سرزمین های بیشتر معتبر باشد.

### فقره ۵

اعتبار سند مسافرت بنا به انتخاب مقام صادر کننده ممکن است یک یا دو سال باشد.

### فقره ۶

۱- تا موقعی که دارنده سند مسافرت قانوناً در سرزمین دولت صادر کننده سند مسافرت اقامت دارد و در سرزمین دولت دیگر به طور قانونی اقامت نکرده، تجدید یا تمدید اعتبار سند مسافرت در صلاحیت مقام صادر کننده آن خواهد بود.

صدور سند جدید نیز در همان شرایط در صلاحیت مقامی است که مدرک قبلی را صادر نموده است.

۲- نمایندگان دیپلماتیک یا قونسل‌ها در صورتی که دارای اختیار لازم باشند، می توانند اسناد مسافرتی را که از طرف حکومت مربوط آنها صادر شده است، حد اکثر تا شش ماه تمدید نمایند.

۳- دولت های متعاهد، تجدید یا تمدید اعتبار اسناد مسافرت یا صدور اسناد جدید را برای پناهندگانی که اقامتشان در سرزمین آنها منبذ صورت قانونی نخواهد داشت و نمی توانند از کشوری که اقامتگاه قانونی آنها در آنجا است، اسناد مسافرت تحصیل نمایند، با حسن نظر مورد بررسی قرار خواهد داد.

### فقره ۷

دولت های متعاهد اعتبار اسنادی را که طبق مقررات ماده ۲۸ این کنوانسیون صادر شده است، به رسمیت خواهند شناخت.

### فقره ۸

مقامات صلاحیت دار کشوری که پناهنده مایل است به آن برود، اگر مایل به پذیرفتن وی باشند و برای ورود او ویزه لازم باشد، در سند مسافرت وی ویزه صادر خواهند نمود.

### فقره ۹

۱- دولت های متعاهد تعهد می نمایند به پناهندگانی که ویزه ورود به سرزمین را که مقصد نهایی آنها است کسب کرده اند، ویزه عبور بدهند.

۲- دلایلی که امتناع از صدور ویزه به خارجیان را توجیه می کند، می تواند سبب امتناع از صدور ویزه مذکور در فوق گردد.

#### فقرة ۱۰

حقوق مربوط به هزینه صدور ویزه های مربوط به خروج، پذیرش یا عبور نباید، از حد اقل تعرفه مربوط به صدور ویزه برای گذرنامه های خارجی تجاوز نماید.

#### فقرة ۱۱

در صورتی که پناهنده ای محل اقامت خود را تغییر دهد و بر طبق قانون در سرزمین متعاقد دیگری اقامت گزیند مسؤلیت صدور اسناد جدید طبق شرایط مقرر در ماده ۲۸ به عهده مقام صلاحیت دار آن سرزمین خواهد بود و پناهنده حق خواهد داشت تقاضای خود را به مقام مزبور تسلیم نماید.

#### فقرة ۱۲

مقام صادر کننده سند جدید باید سند قبلی را اخذ و آن را به کشور صادر کننده آن ارسال دارد. این امر در صورتی انجام می پذیرد که در سند مزبور بدین نحو قید شده باشد، در غیر این صورت مقام مذکور، سند مسافرت را اخذ و آن را باطل خواهد کرد.

#### فقرة ۱۳

۱- هر دولت متعاقد تعهد می نماید به دارنده سند مسافرتی که طبق ماده ۲۸ این کنوانسیون به وسیله آن دولت صادر شده است، اجازه دهد در مدتی که سند مزبور اعتبار دارد، هر موقع بخواهد به سرزمین آن دولت باز گردد.

۲- مشروط بر مقررات فقرة فوق، هر دولت متعاقد می تواند از دارنده سند مزبور بخواهد که تشریفات مقرر برای ورود و خروج به سرزمین دولت مزبور را رعایت نماید.

۳- دولت های متعاقد در موقع صدور سند مسافرت حق خواهند داشت در موارد استثنایی یا در مواردی که توقف پناهنده تا مدت معینی اجازه داده شده، مدتی را که پناهنده طی آن میتواند به سرزمین آنها باز گردد، به حد اقل سه ماه محدود سازند.

#### فقرة ۱۴

فقط مشروط به رعایت مقررات فقرة سیزده، مقررات الحاقیه حاضر به هیچ وجه در قوانین و مقررات حاکم بر شرایط پذیرش، عبور، توقف و استقرار در سرزمینهای دول متعاقد و خروج از آنها تاثیری نخواهد داشت.

#### فقرة ۱۵

صدور سند مسافرت یا مندرجات آن در وضع دارنده آن، بخصوص از لحاظ تابعیت، مؤثر و تعیین کننده نخواهد بود.

صدور سند مسافرت به هیچ وجه دارنده آن را محق به استفاده از حمایت نمایندگان دیپلماتیک و قونسل‌های کشور صادر کننده سند نخواهد ساخت و به مقامات مزبور نیز حق حمایت نخواهد داد.

**نمونه سند مسافرت**

**ضمیمه**

سند مسافرت به صورت کتابچه خواهد بود (به قطع تقریبی ۱۰ در ۱۵ سانتی متر).

توصیه میشود سند به نحوی چاپ شود که هر گونه قلم خوردگی یا تحریفی که به وسیله مواد کیمیایی یا وسایل دیگر در آن به وجود آید به آسانی قابل رویت باشد و عبارت (کنوانسیون ۲۸ جولای ۱۹۵۱) به طور مکرر در تمام صفحات آن به زبان کشور صادر کننده چاپ شود.

ACKU



(روی جلد)

سند مسافرت

(کنوانسیون ۲۸ جولای ۱۹۵۱)

شماره: .....

(۱)

سند مسافرت

(کنوانسیون ۲۸ جولای ۱۹۵۱) اعتبار این سند در تاریخ ..... منقضی می گردد مگر اینکه تجدید یا تمدید شود.

نام: .....

نام خانوادگی: .....

همراه با: ..... فرزندان

۱- این سند فقط برای مسافرت دارنده آن و به جای پاسپورت ملی صادر شده است و به هیچ وجه تاثیری در تابعیت دارنده آن نخواهد داشت.

۲- دارنده مجاز است تا تاریخ ..... به (نام کشور صادر کننده سند) ..... بازگشت نماید مگر آنکه بعداً تاریخ دیگری تعیین شود (مدت مزبور نباید از سه ماه کمتر باشد).

۳- در صورتیکه دارنده در کشوری غیر از کشور صادر کننده سند، اقامت گزیند باید چنانچه مایل به مسافرت مجدد باشد، جهت دریافت سند جدید مسافرت به مقامات صلاحیت دار کشور محل اقامت خود مراجعه نماید. (مقام صادر کننده سند جدید مسافرت باید سند قبلی را اخذ و آن را به مقام صادر کننده آن عودت دهد)'.  
(این سند به غیر از جلد شامل ..... صفحه می باشد).

(۱)- حکومت های که مایل باشند میتوانند عبارت داخل قوس را درج نمایند.

(۲)

محل و تاریخ تولد:

شغل:

محل اقامت فعلی:

نام و نام خانواده گی زن<sup>۲</sup>:

نام و نام خانواده گی شوهر<sup>۳</sup>:

مشخصات

قد:

مو:

رنگ چشم:

بینی:

ترکیب صورت:

رنگ چهره:

علائم مشخصه:

فرزندانی که همراه دارنده سند مسافرت می باشند

نام نام (های) خانوادگی تاریخ

و محل تولد جنس

.....

.....

.....

.....

(این سند به غیر از جلد شامل ..... صفحه می باشد.)

---

۲- عبارتی که قابل تطبیق نباشد، خط زده شود.

۳- عبارتی که قابل تطبیق نباشد، خط زده شود.

ACKU

(۳)

عکس دارنده سند و مهر مقام صادر کننده آن

اثر انگشت دارنده سند (در صورت لزوم)

امضاء دارنده سند: .....

(این سند به غیر از جلد شامل ..... صفحه میباشد.)

ACKKU

(۴)

۱- این سند برای کشور های زیر معتبر است:

.....  
.....  
.....

۲- سند یا اسنادی که سند مسافرت فعلی بر مبنای آنها صادر شده است: .....

.....  
.....

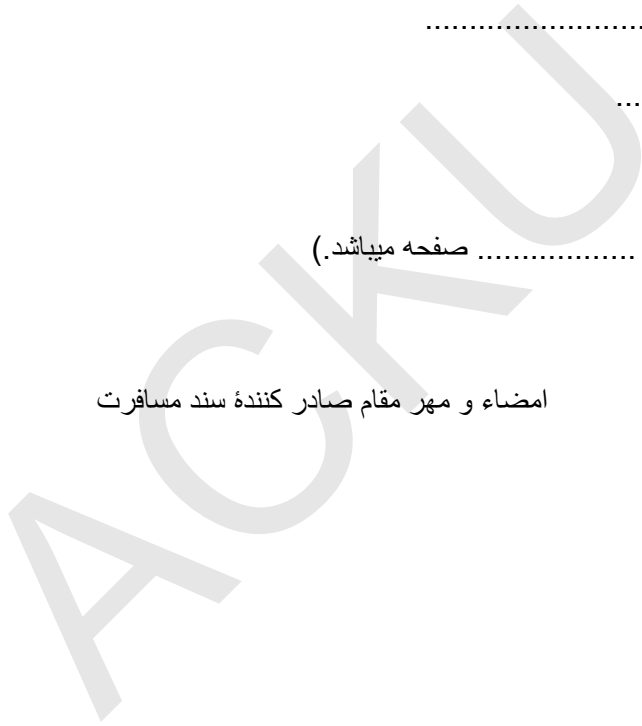
محل صدور: .....

تاریخ: .....

اجرت تادیه شده:

(این سند به غیر از جلد شامل ..... صفحه میباشد.)

امضاء و مهر مقام صادر کننده سند مسافرت



(۵)

تمدید یا تجدید اعتبار

اجرت تادیه شده:

از ..... الی ..... در تاریخ ..... در ..... تمدید گردید.

مهر و امضاء مقام تمدید یا تجدید کننده اعتبار سند مسافرت

ACKKU

تمدید یا تجدید اعتبار

اجرت تادیه شده: از ..... الی ..... در تاریخ ..... در ..... تمدید گردید.  
(این سند به غیر از جلد شامل ..... صفحه می باشد.)

ACKU

(۶)

تمدید یا تجدید اعتبار

اجرت تادیه شده:

از ..... الی ..... در تاریخ ..... در ..... تمدید گردید.

مهر و امضای مقام تمدید یا تجدید کننده اعتبار سند مسافرت

ACKU



تمدید یا تجدید اعتبار

اجرت تادیه شده: از ..... الی ..... در تاریخ ..... در ..... تمدید گردید.  
(این سند به غیر از جلد شامل ..... صفحه میباشد.)

مهر و امضای مقام تمدید یا تجدید کننده سند مسافرت

ACKKU

(۷-۳۲)

ویژه ها

نام دارنده سند باید در هر ویژه تکرار شود.

(این سند به غیر از جلد شامل ..... صفحه میباشد.)

ACKU